

Bestuursjaarverslag 2022 vereniging Noorden Duurzaam

Vastgesteld door de RvT op 5-4-2023, te behandelen in de ALV van 2023 op 12 april 2023.

Het verslag memoreert de doelen die in het jaarplan 2022 zijn gesteld en bespreekt de voortgang daarvan. Zie de jaarplannen van de vereniging voor analyse van ontwikkelingen en onderbouwing van voornemens.

Ledennetwerk

1. Een **ledenwerfactie** onder de doelgroepen: Bij bijeenkomsten en lezingen is reclame gemaakt voor de vereniging. Het ledenbestand van de vereniging is in 2022 vrijwel stabiel gebleven op 126 leden, inclusief aspirantleden. Zonder de aspirant-leden bedraagt het ledental op 31-12-2022 67 leden. In 2022 werden zes doelgroepen onderscheiden: wetenschappers, netwerken, overheid, initiatiefnemers, studenten, belangstellenden, representatieve netwerken en steunleden.
2. **Webinars en lezingen** voor leden en niet-leden: in 2022 zijn vijf lezingen en twee workshops verzorgd.
3. **Workshops** voor en door leden: hier is geen vraag naar geweest.
4. **Intervisie sessies** voor leden, op verzoek: hier is geen vraag naar geweest.
5. **Leden inschakelen bij projectbegeleiding**: twee bestuursleden zijn naast hun bestuurswerk werkzaam geweest in projecten en hebben daarmee bijgedragen aan de opbouw van het ontwikkelfonds. Dezelfde twee leden hebben ook gebruik gemaakt van het fonds voor de ontwikkeling van nieuwe projecten. Andere leden hebben geen gebruik gemaakt van het fonds.
6. Het online **SDG-Café** doorontwikkelen en breder bekend maken: na het opschorten van de coronabeperkingen is van het SDG-café weinig gebruik meer gemaakt. Wel is in samenwerking met cultuurintermediair Cosimo een poging gedaan om een bedrijfssponsor voor het project te vinden. Dat is niet gelukt.
7. Drie **ALV's** organiseren: de ALV's van het voorjaar zijn samengevoegd in de ALV van 18-5-2022 in het provinciehuis Drenthe. De najaars-ALV is uitgesteld naar 2023 vanwege de lopende en nog niet afgeronde gesprekken tussen bestuur en RvT over heroriëntatie van de vereniging.
8. De **ledenadministratie** verbeteren en overdraagbaar maken: de software voor aanmelden en inschrijven is in 2022 vernieuwd en wordt in 2023 getest en in gebruik genomen.

Denktank

9. Een **klankbordgroep** vormen met universitair onderzoekers politicologie, politieke filosofie, geschiedenis en bestuurskunde die reflecteert op de theorie van taakdemocratie: in 2022 zijn contacten gelegd met hoogleraren van de universiteiten van Tilburg, Nijmegen en Twente.
10. De tweede fase van het onderzoek naar een **Regional Panel on Climate Change** (RPCC) uitvoeren en afhankelijk van de uitkomsten in het verlengde daarvan assisteren bij het realiseren van het RPCC: de tweede fase van het onderzoek is uitgevoerd en wees uit dat ook vanuit de samenleving behoefte is aan een RPCC. Daarom is besloten de oprichting te faciliteren door begeleiding van een kerngroep.
11. Een artikel publiceren over **regionale duurzame ontwikkeling en governance modellen** in samenwerking met RUG/FEB onderzoeker Bartjan Pennink: het artikel heet 'Proliferating circularity efforts' en is in juni gepresenteerd op het congres New Business Models 2022 in Rome.
12. In samenwerking met de consultant en auteur Majid Iqbal en de Noorden Duurzaam stagiaire Artemis Mantheakis (Universiteit Utrecht) onderzoeken van de toepassing van het model voor contractontwerp van Iqbal op het **ontwerpen van campagneovereenkomsten**. In 2022 is het **convenant Vinkmobiel** onderzocht. Het rapport laat zien dat met de methode onvolkomenheden zoals overlap en witte plekken in meerpartijenovereenkomsten kunnen worden gevonden.

13. In samenwerking met een initiatiefgroep rond Roel Assies in Wetsinge en notaris Huitsma in Middelstum ontwikkelen van een bestuursmodel en statuten voor een op te richten stichting voor **integraal duurzame gebiedsontwikkeling** van een cultuurhistorisch belangrijk gebied. In 2022 zijn voor de nieuwe stichting Landgoed Schelligheert taakdemocratische statuten opgesteld. De stichting doet een poging het landgoed te verwerven en dit multifunctioneel en duurzaam te ontwikkelen.
14. In samenwerking met de stichting Regionale Kennisontwikkeling ontwikkelen van een advies voor taakdemocratisch vernieuwen van **waterschapsbestuur**. Eind 2022 heeft de stichting overleg geopend met de Unie van Waterschappen, enkele betrokken hoogleraren en Noorden Duurzaam over onderzoek naar (taakdemocratische) bestuursvormen.
15. In samenwerking met studentenadviesbureau SAC uitvoeren van een onderzoek naar recept en succesfactoren van **wijkinitiatiefgroepen**, zoals de initiatiefgroepen voor kleinschalige wijkmobiliteit die Noorden Duurzaam begeleidt. Dit is in 2022 door gebrek aan middelen niet uitgevoerd.
16. In samenwerking met studentenadviesbureau SAMEEN en de Groene Burgemeester realiseren van een reeks demonstratieprojecten in de gemeente Groningen voor **beschermen van daken tegen hittestress**. In 2022 is gesproken met de gemeente en een ondernemersvereniging over een gezamenlijk project. Dit is niet doorgezet door verschil van inzicht en gebrek aan inzetbare middelen.
17. In samenwerking met studentenadviesbureau Citys, het lectoraat Biobased Business Valorization (circulaire economie) van de Hanzehogeschool en de Groene Burgemeester onderzoeken van mogelijkheden voor **consumentenzelforganisatie** bij verbeteren van recycling van monomaterialen. Het onderzoek van Citys wijst uit dat een initiatief kansrijk kan zijn. Er is hierna ingezet op ontwikkelen van contacten en samenwerking voor het faciliteren van een 'klussersbond'.
18. In co-creatie met Groene Transitie (adviescollectief in Drenthe) ontwikkelen van een taakdemocratisch overlegmodel voor **duurzame gebiedsontwikkeling bij energietransitie**. Dit heeft een uitgebreide blauwdruk voor een projectplan opgeleverd.
19. Het prototype van de **transitieatlas** doorontwikkelen met onder andere werkvormkaarten, ketenkaarten, een redactiehandleiding, een redactiestatuut en een governance-model. De atlas kan dan als instrument beschikbaar komen voor transitiekennisnetwerken. In 2022 zijn de kaarten van wijk in de gemeente Groningen verder gevuld, is een flyer gemaakt over de transitieatlas en is het rechtenbeheer verbeterd.
20. Met o.a. De Coöperatieve Samenleving en andere coöperatiespecialisten de combinatie van transitiekamers en gebiedscoöperaties verder onderzoeken (vervolg op eerder onderzoek). Er is met DCS een outline gemaakt van een verder uit te werken document.

Experimenten en toepassingen

21. Inzet op **kleinschalige wijkmobiliteit** in diverse wijk in de gemeente Groningen. Tekst Frits.
22. Begeleiden van **wijkraden en overheden** bij experimenten met taakdemocratie. In 2022 is aan meerdere wijkraden in Groningen de optie voorgelegd om samen te werken voor een experimenteel taakdemocratisch model. Verder is een gesprek georganiseerd over de gemeentebreed experiment met de burgemeester van Groningen en een wetenschapper, een wijkraadvoorzitter, een voorzitter van een ondernemersvereniging en een CvB-voorzitter uit het MBO. Er zijn echter weinig vorderingen, vooral door politieke weerstand.
23. Begeleiden van de startende **brancheorganisatie van burgerinitiatieven** in de gemeente Groningen. Zie www.burgerinitiatievingroningen.nl. In de eerste helft van 2022 is gezocht naar geschikte werkvormen, maar die zijn niet gevonden. Na de zomer van 2022 is de groep niet meer bijeen geweest. De website en de daarop vindbare index van burgerinitiatieven (obv data uit de transitieatlas) is wel gecontinueerd.
24. In samenwerking met Solidair Groningen Drenthe (Assen, www.solidairgroningendrenthe.nl) doorontwikkelen van een project voor de **sector levensbeschouwing** (religieuze, filosofische en humanistische gemeenschappen). Het project versterkt de eigen duurzaamheidsexpertise van de sector en

de samenwerking binnen sector hiervoor. [In 2022 is een begin gemaakt met periodieke bijeenkomsten en het formeren van een lokale kerngroep.](#)

25. **Zakelijke transitieversnellers** helpen bij taakdemocratische uitbreiding of maatschappelijke inbedding van hun initiatieven. Bijvoorbeeld Ecostaat in Drachten, dat een innovatiebevorderende werkwijze ontwikkelt voor overheidsinspecties van bedrijven, gebouwen en woningen [Ecostaat heeft zijn activiteiten in 2022 opgeschort.](#)
26. Contacten ontwikkelen voor nieuwe **projecten in het Noorden** en eventueel elders. [In 2022 is Noorden Duurzaam ingestapt in het samenwerkingsverband Pure Living voor biobased circulair prefab bouwen](#)
27. **Nieuwe proposities** schrijven voor projectbegeleiding (advies, opleiding, kwartiermaken, tafelbegeleiding), gericht op overheden en netwerken/tafels met een duurzaamheidsmissie. [In 2022 is een begin gemaakt met herinrichting van de vereniging voor meer focus op taakdemocratie. Nieuwe proposities volgens in 2023.](#)

Diensten

28. **Doorontwikkelen van de Transitieatlas.** De Transitieatlas brengt duurzaamheidstransitie in bestuurlijke gebieden in kaart en geeft bijvoorbeeld antwoord op de vraag 'Wie doet wat in de wijk'.¹ Daarnaast presenteren de kaarten een toekomstbeeld waarin ideedemocratie en taakdemocratie naast elkaar bestaan.² [In 2022 zijn de kaarten van de gemeente Groningen verder gevuld, is een flyer gemaakt voor de atlas en is het beheer- en redactiemodel verder ontwikkeld.](#)
29. **Doorontwikkelen van webtools voor netwerken.** Een netwerk kan zich via de transitieatlas presenteren met een home page, een manifest, overzichten van kwesties, campagnes en indicatoren, een ledenlijst, een stelsysteem, een mailsysteem, een vraag/antwoordpagina tbv speeddates, contactgroepen, etc. De functies zijn deels experimenteel. [In 2022 zijn de webtools voor netwerken gediscussieerd. Er werd weinig tot geen gebruik van gemaakt. De atlas biedt nu alleen directe doorverwijzing naar de website van vermelde organisaties. Wel is een nieuw stelsysteem ontwikkeld voor transitiekamers en voor experimenten daarmee.](#)
30. In samenwerking met Burgerinitiatieven Groningen bijeenbrengen van een netwerk van **subsidieadviseurs/fondsenwerfers** die netwerken en burgerinitiatieven kunnen ondersteunen. [Dit heeft wegens inactiviteit van Burgerinitiatieven Groningen geen invulling gekregen.](#)
31. Deelnemen en bijdragen aan het vervolg op de Participatietafel Regionale Netwerken van DuurzaamDoor. Dit betreft o.a. de te vormen **regionale transitiewerkplaatsen** waarin overheden en maatschappelijke partners samenwerken. [In 2022 is bij herhaling aangedrongen op samenwerking met DuurzaamDoor. In de nieuwe versie van het programma heeft de overheid echter gekozen voor interne focus. Het samenwerkingsverband met vele duurzaamheidsnetwerken in Nederland is daardoor uiteengevallen.](#)
32. Nieuwe **proposities** schrijven voor de kosteloze diensten en de betaalde dienstverlening (administratie, subsidieadvies, penvoerderschap). [Dit heeft in 2022 wegens heroriëntatie nog geen invulling gekregen.](#)

Kennisdeling

33. **Open source publiceren** van het essay over taakdemocratie en van materialen voor taakdemocratische experimenten. [In 2022 zijn diverse updates van het essay verschenen en is een complete Engelse vertaling samengesteld.](#)
34. Bijdragen aan het geplande congres van **Politiek Netwerk Drenthe** (verplaatst naar 2022) met een keynote en een workshop. [Het congres is opnieuw uitgesteld.](#)

¹

² <https://www.noordenduurzaam.nl/transitieatlas>

35. Publiceren van een artikel in het boek '**Duurzaamheidsverhaal halen 2022**', onder redactie van Arjen van Leeuwen die ook lid is van ons bestuur. [De redactie heeft door omstandigheden de voorbereiding van het boek niet doorgezet.](#)
36. Periodieke **webinars** met open deelname over taakdemocratie voor duurzame ontwikkeling en
37. **Fysieke en online workshops** verzorgen over taakdemocratie voor duurzame ontwikkeling. [In april 2022 is het Thorbeckedebat in Zwolle bezocht en is deelgenomen aan een bijeenkomst van De Coöperatieve Samenleving. In mei 2022 is een Interactive lecture en role play over taakdemocratie verzorgd voor studieverenigingen VIP, Ibn Battuta, CLIO and Ubbo van de RuG. In juni is een congrespresentatie verzorgd in Rome. In september is een openbare brainstorm verzorgd over duurzame openbare interieurs, als onderdeel van de evenementenweek Sustainable Moments in de stad Groningen. In oktober is in Heerlen een lezing gegeven over taakdemocratie voor een startbijeenkomst van een lokale energiecoöperatie en was er een spreekbeurt voor de Drentse Statencommissie Financien Cultuur Bestuur en Economie. In november is een minicollage en paneldebat verzorgd als onderdeel van Let's Gro in de gemeente Groningen, is een keynote verzorgd voor de Week van de nieuwe economie van de Hanzehogeschool, en is een inleiding taakdemocratie gegeven tijdens het spreekhalffuur van de gemeenteraad Groningen. In december is een guest lecture gegeven voor de master Energy en Society van de Hanzehogeschool.](#)

Ondersteunende functies

Communicatie

38. Een nieuw **communicatieplan** opstellen, met vanwege de corona meer accent op online. [Niet gerealiseerd wegens onderbezetting van de communicatiefunctie.](#)
39. Nieuwe **flyers** maken voor ledenwerving onder drie doelgroepen (transitiekoplopers, netwerken, andere belangstellenden). [Niet gerealiseerd wegens onderbezetting op de communicatiefunctie.](#)
40. De **webteksten** herschrijven en de website verbeteren. [In 2022 zijn de doelgroepeteksten op de website vernieuwd en is uitleg over taakdemocratie herzien.](#)
41. **Standmateriaal** verbeteren en stands bij evenementen bemensen. [Niet gerealiseerd wegens onderbezetting van de communicatiefunctie.](#)
42. **Opiniestukken** publiceren.
43. Het **SDG-Café** benutten voor ontmoeting tussen netwerken (tafelmarkt). [In 2022 is zonder succes gezocht naar een sponsor voor het SDG-Café.](#)
44. De **LinkedIn-groep** benutten. [In 2022 zijn zeven berichten geplaatst in de LinkedIngroep. Het bereik is ruim 500 deelnemers.](#)

Interne organisatie

45. Het **bestuur** en de **RvT** op sterkte houden. Daarbij balans houden tussen burgers, bedrijven, voorzieningen, kennis en overheid. [In september 2022 heeft Arjen van Leeuwen het bestuur verlaten, wegens persoonlijke omstandigheden. Zijn positie was eind 2022 nog niet ingevuld. Jitse Terpstra is van maart tot november intern coördinator geweest en is met die functie gestopt vanwege studie. Bestuurs Samenstelling per 31-12-2022:](#)
 - [Peter Bootsma \(vz\)](#)
 - [Niels Faber \(sc\)](#)
 - [Frits Roelfsema \(pm\)](#)
 - [Jitse Terpstra \(bestuurslid\)](#)
 - [Didier Kick \(kandidaat bestuurslid\)](#)

In de RvT waren in 2022 geen mutaties. Wel hebben de RvT-leden de behoefte geuit om meer betrokken te zijn bij de praktische werkzaamheden van de vereniging. De consequenties hiervan worden met de ALV besproken. Samenstelling per 31-12-2022:

- Jan de Boer
- Engbert Breuker
- Marijke Feiertag (kandidaat RvT-lid)

46. Een **wetenschappelijke adviesraad** vormen, mogelijk als vervolg op een klankbordgroep. **Niet gerealiseerd.** Wel zijn diverse contacten gelegd met lectoren en hoogleraren.
47. Noorden Duurzaam wil in 2022 uitzoeken of **studentcommissies** een nuttige werkvorm daarvoor kunnen zijn. **In 2022 is een kleinschalige wervingcampagne opgezet en uitgevoerd.** De respons was echter minimaal. De beoogde commissies zijn niet samengesteld.

Financieel

48. De banden met de **provincies en grote gemeenten** aanhalen en in gesprek gaan over taakdemocratie en provinciaal/lokaal bestuur. **In 2022 is de samenwerking met de gemeente Groningen geïntensiveerd en heeft een gesprek plaatsgevonden met burgemeester Koen Schuiling en andere prominenten uit de gemeente over taakdemocratie.** Verder zijn er gesprekken geweest met meerdere wethouders en is samengewerkt met meerdere ambtenaren. Bij de provincie Drenthe is ingesproken bij een Statencommissie.
49. Met inzet van adviseurs opnieuw een beroep doen op regionale, nationale en Europese **subsidies**. **Wegens gebrek aan capaciteit niet gerealiseerd.**
50. Meer inzet op **activiteiten voor leden**, onder andere op sociaal contact en kennisdeling via workshops en webinars en het online SDG-Café. **Zie 36 en 37.**
51. Meer inzet op **betaalde dienstverlening** (penvoerderschap, kwartiermaken). **In 2022 is de inzet op penvoerderschap verder uitgebreid, met name voor mobiliteitsprojecten in de gemeente Groningen.**
52. Actieve leden prikkelen om gebruik te maken van het **interne ontwikkelfonds** van de vereniging. Het fonds wordt aangevuld uit positief resultaat van projectbegeleiding en dienstverlening. Uit het fonds wordt voorinvestering in nieuwe projecten en diensten (uren en onkosten) gecompenseerd. **In 2022 zijn de leden via de ALV's gewezen op de mogelijkheden. Buiten bestuursleden hebben de leden van de regeling geen gebruik gemaakt.**
53. De **contributieachterstand** inlopen. **De achterstand in de contributie-inning is in 2022 ingelopen. Wel heeft een aanzienlijk aantal leden niet betaald.**
54. De **ANBI**-status behouden. **In 2022 is de ANBI-status gecontinueerd. Aan de publicatieverplichtingen mbt 2021 is voldaan.**